

De toekomst van het onderwijs

Fontys Hogescholen verricht in samenwerking met onder meer het bedrijfsleven, de overheid en andere onderwijsinstellingen een groot aantal onderzoeken gerelateerd aan het kennisthema Future of Learning. Deze kennis willen wij vanuit dit samenwerkingsverband graag met anderen delen. In deze reeks belichten wij de meest opvallende resultaten. Deze keer: *een succesvolle overgang naar het hoger beroepsonderwijs*.

‘Nu een goede oriëntatie op hbo’

Feit: meisjes – met een havo- of vwo-diploma – maken makkelijker de overstap naar het hoger beroepsonderwijs. Voor jongens met hetzelfde diploma én mbo-studenten verloopt de overgang minder soepel.

‘Daar moet toch iets aan te doen zijn’, dachten onderzoekers van Fontys Hogescholen. Dat leidde in 2019 - met een subsidie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap – tot verschillende onderzoeksprojecten onder de titel ‘Een succesvolle overgang naar het hbo’.

Uit de studie blijkt dat een aantal moeilijk te beïnvloedbare factoren van invloed zijn op een goede overgang naar het hoger beroepsonderwijs. Dan moet je denken aan persoonskenmerken (vooropleiding, leeftijd en geslacht), de kenmerken van de onderwijsinstelling (omvang, lesprogramma en soort opleiding) en omgevingskenmerken (financiële situatie, opleidingsniveau ouders en sociaal economische status).

Daarnaast blijkt dat ook beïnvloedbare factoren een belangrijke rol spelen in het studiesucces van studenten. “We hebben dan ook gekeken naar de manier waarop je de studiekeuze kunt beïnvloeden”, zegt Meens. Het gaat om zaken als een goede oriëntatie op de studie, verwachtingen en reflectie. “Maar ook zoiets als zelfvertrouwen: ‘kan ik het wel aan’.”

De onderzoekers van Fontys hebben vervolgens een aantal zogeheten interventies opgesteld. Zo leverde de samenwerking met ROC Summa College in Eindhoven onder meer een speciaal keuzedeel – lesmodule, red. – voor mbo-studenten op. Andere interventies zijn bijvoorbeeld een upgrade van studieactiviteiten, online proefstuderen en (betere) voorlichting.

Positieve resultaten

De eerste resultaten van het keuzedeel zijn over het algemeen positief, meldt Evelyne Meens, onderzoeker van de onderzoekslijn Studiesucces van Fontys. “Uit de feedback begrijpen we bijvoorbeeld dat het studenten in hun keuze bevestigt, een voorbereiding voor het hbo biedt en inzicht geeft in het niveau en de werkwijze van het hoger beroepsonderwijs”, zegt ze. “Het is onze bedoeling om de aanpak die de studie heeft opgeleverd, op basis van voortdurende evaluaties te blijven verbeteren”, aldus onderzoeker Meens.

De conclusies van het onderzoek zijn ook in de praktijk gebracht bij het keuzedeel ‘Een goede oriëntatie op het hbo’ dat in samenwerking met het Summa College is opgesteld. De module neemt tien weken in beslag. Deelnemers krijgen onder meer de kans om vijf colleges bij een van de

opleidingen van Fontys Hogescholen bij te wonen, uitgebreid met hbo-studenten te praten over hun ervaringen en onderzoek te doen.

“We hebben het keuzedeel dit studiejaar voor de tweede keer gedaan”, zegt Maria van der Vlet van de Summa-opleiding Onderwijsassistente. “Mijn conclusie is dat de studenten door deelname een goed, reëel beeld krijgen van het hoger beroepsonderwijs. Het is een mooie aanvulling op ons onderwijsaanbod.” Uit een evaluatie van het keuzedeel komen overwegend positieve reacties van deelnemers.

Lieke Spierings, vierdejaars student onderwijsassistente op het Summa College, nam dit studiejaar deel aan ‘Een goede oriëntatie op het hbo’, zoals het keuzedeel is genoemd. “Ik wil pedagogiek gaan studeren”, vertelt ze. “Ik heb nu een goed beeld wat het onderwijs inhoudt. Ik heb veel gehad aan het contact met de studenten. En ik heb – gelukkig op tijd – vernomen dat de onderwijsvisie van de studie is aangepast; minder hoorcolleges en minder tentamens.” De pandemie speelde haar wel parten. “Ik heb het echte sfeerproeven gemist”, zegt ze.

‘Mbo meets hbo’

Bij een goede overgang naar het hbo is ook een rol weggelegd voor ‘zittende’ studenten. Ze delen graag hun ervaringen. Zo heeft Sherwin Terhorst – derdejaars student Technische Bedrijfskunde bij Fontys – onder meer het online evenement ‘Mbo meets hbo’ opgezet.

“We waren op zoek naar een mooi onderwerp voor onze minor”, vertelt Sherwin, die eerder de studie Mechatronica bij het Summa College voltooide. “In mijn tijd was er op het Summa wel voorlichting over het hoger beroepsonderwijs, maar geen begeleiding. Ik moest bijvoorbeeld zelf een meeloopdag regelen. Ben ook naar een open dag geweest, maar achteraf gezien zou meer begeleiding mooi zijn geweest.”

Het initiatief van Sherwin en zijn drie studiegenoten is bedoeld om mbo’ers een handje te helpen. “We hebben op 27 november 2020 vijf opleidingen toe laten lichten door studenten, onder meer Technische Bedrijfskunde, Mechatronica en Elektrotechniek. We hopen dat we aanstaande studenten zo hebben geholpen”, zegt hij. Fontys is zo blij met het initiatief, dat de aanpak van ‘Mbo meets hbo’ waarschijnlijk onderdeel gaat uitmaken van de voorlichting.

Onderzoeker Evelyne Meens is in elk geval blij met de goede ontvangst van de onderzoeksresultaten, het keuzedeel en de ondersteunende activiteiten zoals van Sherwin en zijn studiegenoten. Meens: “Het biedt ons de kans om zo goed mogelijk in te spelen op de behoeftes van de aanstaande studenten. En daar gaat het tenslotte om.”

Meer informatie:

Contactgegevens Studiesucces

www.fontys.nl/studiesucces/

[Keuzedeel voorbereiding op het hbo](#)

Evelyne Meens

e.meens@fontys.nl

Voor meer informatie over de projecten of het kennisthema:

h.vanbeelen@fontys.nl